

KESKKONNAAMET

Ants Animägi
Riigimetsa Majandamise Keskus
ants.animagi@rmk.ee

Teie 19.02.2024 nr 3-6.1/2024/1021

Meie 13.03.2024 nr 7-9/24/3136-2

Seisukoht kraavide likvideerimise kavatsuse kohta (Laulaste looduskaitseala)

Austatud Ants Animägi

Olete esitanud Keskkonnaametile seisukoha andmiseks ning tingimuste seadmiseks märgade metsaelupaikade taastamise kavatsuse Laulaste taastamisalal. Taastamisala pindalaga 432,2 ha asub Pärnu maakonnas Häädemeeste vallas Massiaru külas ning hõlmab Orajõe metskond 3 katastriüksust¹. Töö kavandamise aluseks on „Märgade metsaelupaigatüüpide (*9080, *91D0, *91E0, 91F0 ning kõdusoometsad) taastamiskava“ (käesoleval hetkel veel kinnitamata). Taastamistöö sisaldab kuivenduskraavide sulgemist, paisude rajamist ja vajadusel trassiraiet.

Laulaste märgade metsade veerežiimi taastamine jääb Laulaste looduskaitseala Laulaste sihtkaitsevööndisse ning Teaste piiranguvööndisse. Laulaste sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluse taastamine vastavalt kaitse-eesmärgile, metsaökosüsteemi arengu tagamine loodusliku protsessina ja kaitstavate liikide elupaikade säilitamine. Teaste piiranguvööndi kaitse-eesmärk on II kategooria kaitsealuste liikide elupaikade kaitse ning elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine².

Märgade metsaelupaigatüüpide tegevuskavas on Laulaste taastamisala paigutatud prioriteetsusklassi B – taastamiseks sobiv ala, aga mõne selge probleemiga, mida on vaja käsitleda. Ala muudab sobivaks tema suurus ning järjepidevus soo-lehtmetsa alana, kuid täpsustamist vajab, kuivõrd vähendaks taastamise efektiivsust kohapealsest kuivendusvõrgust ainult osa hõlmamine. Eelkõige on probleemiks taastamisalale jääva piiranguvööndi osa.

Laulaste looduskaitseala kaitsekorralduskava (2007-2016) kohaselt on suur osa Laulaste looduskaitsealast suurema puidutoodangu ning parema teedevõrgu eesmärgil kuivendatud. Kuivenduse tulemusel on tekkinud muutused ala veerežiimis ning puistute liigilises koosseisus ning struktuuris. Vajalik on kaitseala loodusliku veerežiimi taastamine, mis tuleb läbi viia sujuvalt, vältides puistute hukkumist ning ülejutuste tekkimist. Loodusliku veerežiimi taastamisel tuleb järgida kaitse-eeskirjas sätestatud piiranguid.

Loodusliku veerežiimi taastamine on otstarbekas eelkõige sihtkaitsevööndis, kuna seal on ka edaspidi võimalik säilitada looduslähedast veerežiimi, saab reguleerida

¹ Katastritunnus 21302:003:0120

² Vabariigi Valitsuse 22.12.2005 määrus nr 319 „Laulaste looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi eeskiri) § 9 ja § 13

maaparendussüsteemide hoiutoid, sihtkaitsevööndimetsi saab kujundada üksnes liigi kaitsest lähtuvalt ning pole vajadust arvestada muuhulgas metsamajandamise võimalustega. Laulaste loodusala kaitsekorralduskavas (2023) (lühikava) tehakse ettepanek muuta Laulaste looduskaitseala tsoneeringut, mille käigus arvatakse hetkel piiranguvööndisse jäävad metsaelupaigad (9010*, 9050, 9080*) sihtkaitsevööndisse. Tsoneeringu muudatuse järgselt suureneb Laulaste looduskaitsealal sihtkaitsevööndisse jääva ala pindala, mistõttu on ala veerežiimi taastamine igati põhjendatud.

Eelnevat arvesse võttes on märgade metsade veerežiimi taastamise kavatsus kooskõlas Laulaste looduskaitseala kaitse-eesmärkidega.

Metsaelupaigatüüpide säilitamis- ja taastamistöödel tuleb lähtuda põhimõttest, et metsaelupaigatüüpide taastamistööde käigus tuleb võimalikult vähe mõjutada olemasolevaid elupaigatüüpe. Kui trassiraied on vajalikud, tuleb juhendada tegevuskavas käsitletud põhimõtetest. Trasside raiumisel peab lähtuma põhimõttest – nii vähe kui võimalik ja nii palju kui hädavajalik. Kindlasti tuleb trasside raiumisel jätta paisude vahelisel alal kasvama kõik need kraavikalda puud, mis ei sega kraavi täitmist või mulde likvideerimist või masinate liikumist. Võimalusel peab trassile jätma puudegrupid, millest ekskavaator saab lihtsalt mööda manööverdada. See on vajalik selleks, et liigendada muidu ühetaolisi joonelemente, mis võivad teoreetiliselt suurendada kisklust ja rikuvad loodusmaastike terviklikkust. Suuremate kraavide puhul võib vajadusel jätta lühikesed kraavilõigud ka täitmata, kui see võimaldab puistut säilitada ja kui need lõigud ei ole hüdroloogiliste tingimuste parandamise seisukohast määrava tähtsusega. Kindlasti tuleb säilitada üksikud väga vanad puud ja samuti kraavide sisenõlvadele kasvama hakanud puud.

Eelistatuim taastamisvõte peab olema kraavide täielik tagasitäitmine (välja arvatud eelnevas lõigus mainitud juhul). Kui taastamisalal on kraavivallid, tuleb need üldjuhul likvideerida, kasutades materjali kraavitäiteks. Kui kraavimuldele kasvanud metsakooslus on väärtuslik või on kraavimuldest saanud kasvukoht mõnele ohustatud liigile, tuleb valli likvideerimise asemel kaaluda võimalust rajada valli sisse piisavalt läbijookse, et vall ei toimiks veetõkkena.

Taastamistööde tegemise aeg tuleb planeerida arvestades lindude pesitsusperioodi (15.03-31.07).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Meeli Kesküla

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Liis Sinijärv 5306 4783

liis.sinijarv@keskkonnaamet.ee

Kalev Sepp (kaitse planeerimine) 5561 7069

kalev.sepp@keskkonnaamet.ee